

OSTİM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, OSTİM Teknik Üniversitesi öğrenci ve personellerinin ortaya koyduğu fikri ve sınai mülkiyete konu ürünlerin korunması, OSTİM Teknik Üniversitesi ile bu fikri ürünleri ortaya çıkaran Buluş Sahipleri arasındaki Fikri ve Sınai Hakların belirlenmesi, buluş bildirimlerinin yapılması, korunması, ticarileştirilmesi ve lisanslanması konusundaki faaliyetler ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönerge, OSTİM Teknik Üniversitesinin fikri ve sınai mülkiyet haklarını korumaya ilişkin çalışma şekli kuralları; Üniversiteden hak bedellerinin tamamını veya bir kısmını veya herhangi bir bedel alıp almadıklarına bakılmaksızın tam zamanlı veya yarı zamanlı çalışan öğretim elemanlarını, misafir öğretim elemanlarını, tam zamanlı ve yarı zamanlı diğer çalışanları, tam ve yarı zamanlı öğrencileri (lisans ve lisansüstü) ve araştırmacılar (doktora öncesi ve sonrası) dahil olmak üzere Üniversitedeki tüm kişileri kapsar.

Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununa, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanununa, 10.01.2017 tarihli Resmi Gazete’ de yayımlanan 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’na, 24.04.2017 tarihli ve 30047 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulamasına Dair Yönetmeliğe, 29.09.2017 tarihli ve 30195 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara Ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmeliğe ve diğer ulusal yasal düzenlemelere, bölgesel ve uluslararası antlaşmalara dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Üniversite: OSTİM Teknik Üniversitesini,
- b) Mütevelli Heyeti: OSTİM Teknik Üniversitesi Mütevelli Heyetini,
- c) Rektör: OSTİM Teknik Üniversitesi Rektörünü,
- ç) Yönetim Kurulu: OSTİM Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetim Kurulunu,
- d) FSHK: OSTİM Teknik Üniversitesi Fikri ve Sınai Haklar Komisyonunu,
- e) TTO veya Merkez: OSTİM Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Uygulama ve Araştırma Merkezini,
- f) Müdür: OSTİM Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürünü,
- g) Akademik Birimler: Üniversitenin Fakülteleri, Yüksekokulları, Meslek Yüksekokulları, Enstitüleri, Araştırma ve Uygulama Merkezleri ile Rektörlüğe bağlı akademik birimleri,
- ğ) SMK: Sınai Mülkiyet Kanunu’nu,
- h) Sınai Mülkiyet Hakları: Buluş Sahibi tarafından üretilen veya geliştirilen, fikri faaliyet sonucu ortaya çıkan, patent veya faydalı model belgesi ile korunabilir buluşlar, endüstriyel tasarım, marka, coğrafi işaretler, entegre devre topografyası ve yeni bitki ve hayvan türleri ve bunların ıslah yöntemleri, bilgisayar programları ve bunların kaynak kodları ile ticari gizlilik anlaşması ile korunabilen teknik bilgi, ticari sır ve bunlar için yapılan başvurular ya da

başvuru yapma hakları dâhil olmak üzere, bunların her türlü uzatma ve yenileme hakları, 2 her durum ve halde dünyanın her yerinde dengi ya da benzeri etkiye sahip her türlü hak veya korumaya uygun formları,

ı) Buluş: Tarım alanı dâhil olmak üzere sanayinin herhangi bir kolunda mevcut problemlere teknik çözüm getiren yeni bir cihaz, ürün veya yöntemlerin tümü,

i) Buluş Sahibi ve/veya Sahipleri: Üniversiteden hak bedellerinin tamamını veya bir kısmını veya herhangi bir bedel alıp almadıklarına bakılmaksızın tam zamanlı veya yarı zamanlı çalışan öğretim elemanları, misafir öğretim elemanlarını, tam zamanlı ve yarı zamanlı diğer çalışanları, tam ve yarı zamanlı öğrencileri (lisans ve lisansüstü) ve araştırmacılar (doktora öncesi ve sonrası) dahil olmak üzere Üniversitedeki tüm kişileri,

j) Patent: Bilimsel ve teknik bir buluşun ya da böyle bir buluşu uygulama alanında kullanma hakkının kime ait olduğunu gösteren resmi belgeyi,

k) BBF: Buluş Bildirim Formunu,

l) Proje: Bu yönerge kapsamındaki projeleri,

m) Hizmet Buluşları: Buluş yapan OSTİM Teknik Üniversitesi öğretim elemanlarının buluşları; OSTİM Teknik Üniversitesi idari personeli, OSTİM Teknik Üniversitesi öğrencilerinin Üniversite kaynaklarıyla yaptıkları projelerden ortaya çıkan buluşlar; OSTİM Teknik Üniversitesi ile ortak yapılan projelerde görev alanların bildirmekle yükümlü olduğu ve bildirimlerin OSTİM Teknik Üniversitesi tarafından hizmet buluşu olarak kabul edilen buluşları,

n) Serbest Buluşlar: Hizmet buluşlarının dışında kalan diğer buluşları,

o) Ticarileştirme: Fikri ve Sınai Hakların devir, lisans, kuluçka merkezi (inkübator), filiz (spin-off) şirketi veya herhangi başka bir şekilde kullanılması da dâhil olmak üzere ticari amaçla tasarrufunu,

ö) Ar-Ge: Araştırma ve geliştirme faaliyetlerini,

p) Fikir Ürünü: Burada sayılanlarla sınırlı olmamak üzere; patentler, markalar, inovasyon dahil buluşlar, endüstriyel tasarımlar, entegre devre topografyaları, internet alan adları, veri tabanları, bilgisayar yazılımları, ticaret sırları ve diğer fikir ürünlerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Fikri ve Sınai Haklar, Üniversite Hakları, Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu

Fikri ve Sınai Haklar (FSH)

Madde 5 – (1) Bu yönergeyle; bilgi üreten ve ürettiği bilgiyi paydaşlarıyla birey ve kamu yararına kullanmayı ilke edinmiş olan OSTİM Teknik Üniversitesi, bu çerçevede fikri ve sınai haklar kapsamındaki fikir ürünlerinin hak sahipliği, korunması, değerlendirilmesi, ticarileştirilmesi, gelirin paylaşımı ile ilgili ilke ve esasları belirlerken, aynı zamanda aşağıdaki yararları amaçlar:

a) Bilimsel araştırmaların özendirilmesi ve desteklenmesi,

b) Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve üçüncü taraflarla yürütülecek teknoloji odaklı iş birlikteliklerinde izlenecek esasların belirlenmesi,

c) Üniversitenin ilgili birimleri tarafından fikri ve sınai haklar kapsamındaki fikir ürünlerinin tespit edilmesi, korunması ve ticarileştirilmesine dair usul ve esasların belirlenmesi,

ç) Üniversitenin fikri ve sınai haklar kapsamındaki fikir ürünlerinin envanterinin çıkarılması,

d) Fikri ve sınai haklar kapsamındaki fikir ürünlerinin ticarileştirilmesiyle elde edilecek ekonomik faydaların adil ve hakkaniyetli şekilde taraflar arasında paylaşımının sağlanması,

e) Bilimsel araştırma ve iş birliktelikleri sonucunda ortaya çıkan fikri ve sınai haklar kapsamındaki fikir ürünlerinin bilimin, insanlığın ve toplumun yararına kullanılmasına imkân yaratılması.

Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu (FSHK)

Madde 6 – (1) Buluş Sahibinin yaptığı ve fikri hakka konu olabilecek hak oluşturabilecek fikir ürünlerinin korunması, belgelendirilmesi, ticarileştirme potansiyeline sahip olanların ticari değerlerinin tespit edilmesi ve ticarileştirilmesi ve bunlarla ilgili maliyetlerinin nereden ve nasıl karşılanacağına planlanması, teknoloji transferi konularında izlenecek yol, fikri ve sınai haklar ile ilgili diğer kararların alınması, uygulama ve düzenlemelerin takibi amacıyla OSTİM Teknik Üniversitesi bünyesinde bir “Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu (FSHK)” oluşturulmuştur.

(2) FSHK, OSTİM Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olup, araştırma projelerinden sorumlu Rektör Yardımcısı, TTO Müdürü, Mühendislik Fakültesinden 1, Mimarlık ve Tasarım Fakültesinden 1, Meslek Yüksekokulundan 1 öğretim elemanı ve Hukuk Müşaviri olmak üzere 6 kişiden oluşur.

(3) FSHK'nın Başkanı Üniversitenin araştırma projelerinden sorumlu Rektör Yardımcısıdır.

(4) FSHK üyeleri, Rektörün teklifi ve Üniversite Yönetim Kurulunun kabulü üzerine Mütevelli Heyet Başkanına arz edilir. Mütevelli Heyet Başkanı tarafından onaylanan FSHK üyeleri 3 yıl süre ile görev yapar. Aynı kişiler tekrar atanabilir.

(5) Kurul, FSHK Başkanının çağrısı ve en az dört üye ile toplanır. FSHK, kararlarını oyçokluğu ile alır. Karar alınması gereken konunun niteliğine göre üniversite bünyesinden veya dışından konunun uzmanları, somut konuda karar alınmasını desteklemek amacıyla, toplantıya davet edilebilir veya görüşlerine başvurulabilir.

(6) FSHK kararları öneri niteliğinde olup, Mütevelli Heyetinin onayı gerekir.

Fikri ve Sınai Haklar Komisyonu'nun (FSHK) Görevleri

Madde 7 – (1) Fikri Sınai Haklar Komisyonu aşağıdaki görevleri yürütür:

a) Üniversite'de uygulanacak olan FSH politikalarını belirler,
b) Yönerge kapsamında yapılacak olan tüm başvuruları kabul eder, süreçleri yürütür, FSH kapsamındaki tüm fikir ürünlerini idari, hukuki ve ekonomik açıdan yönetir,
c) Fikri ve Sınai Haklar konusundaki Yıllık Bütçeleri belirler ve FSHK Başkanı tarafından, Üniversite Yönetim Kuruluna sunulur.

ç) Üniversite lehine korunan fikir ürünlerinin üçüncü kişiler tarafından izinsiz kullanımı ile oluşan haklara tecavüz durumlarında yapılacak işlemlere karar verir.

d) Fikir ürünlerinin korunması için ulusal veya uluslararası başvuruların hangi ülkelerde yapılacağına karar verir,

e) Konunun özelliğine ve belirlenmiş kurum politikalarına uygunluğuna göre bazı fikir ürünlerinin ticaret sırrı olarak saklanmasına ve açıklanmamasına karar verir.

f) Fikir ürünlerine ilişkin hak sahipliğinden doğan haklarla ilgili bedellerin, bu Yönergeye uygun olarak belirlenmesi ve ödenmesi için FSHK Başkanı aracılığıyla Mütevelli Heyetinin onayına sunar.

g) Fikir ürünlerinin korunması amacıyla gerekli diğer kararları alır.

ğ) Lisans, devir gibi ticarileşme konuları ile ilgili kararları alır.

h) Buluş Sahibi veya diğer kişi ve kuruluşlarla yapılacak buluşlara ilişkin sözleşmelere karar verir ve bunları Rektörlük makamının onayına sunar, verilmiş kararları uygular.

ı) Üniversite öğretim elemanları veya diğer çalışanların fikri ve sınai haklar kapsamında bilinçlenmelerini sağlayacak eğitim ve etkinlikleri düzenler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Genel Yükümlülükler

Temel Prensipler ve Uygulamalar

Madde 8 - (1) 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 121. Maddesi gereğince; 2547 sayılı Kanun'un 3.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde tanımlanan yükseköğretim kurumlarında yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda gerçekleştirilen buluşlar hizmet buluşlarıdır ve buluşu yapanın yükseköğretim kurumunda edindiği deneyim ve çalışmalara dayanarak veya yükseköğretim kurumunun araç ve gereçlerini kullanarak gerçekleştirdiği buluşlar bu kapsama girer. Bu buluşların dışında kalan buluşlar serbest buluş olarak kabul edilir.

(2) Üniversite, hak sahipliği talebine ilişkin kararını, buluş veya başvuru bildiriminin ulaştığı tarihten itibaren dört ay içinde Buluş Sahibine yazılı olarak bildirmek zorundadır. Buluş Sahibi ile Üniversitenin anlaşmaları halinde Üniversite, karar tarihinden itibaren en geç altı ay içinde patent başvurusunda bulunmak zorundadır. Aksi takdirde buluş, serbest buluş niteliği kazanır.

(3) Öğretim elemanları ile stajyerlerin ve öğrencilerin dışında kalan Üniversite çalışanları tarafından gerçekleştirilen buluşlar için çalışanların buluşlarına ilişkin hükümler uygulanır. 2547 sayılı Kanun'un 3.maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde tanımlanan öğretim elemanları ile stajyerlerin ve öğrencilerin diğer kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşlarla belirli bir sözleşme kapsamında yapmış oldukları çalışmalar sonucunda ortaya çıkan buluşlar üzerindeki hak sahipliğinin belirlenmesinde, ilgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla sözleşme hükümleri esas alınır.

Bildirim Yükümlülüğü

Madde 9- (1) 6769 Sayılı SMK gereğince Üniversitede yapılan bilimsel çalışmalar veya araştırmalar sonucunda bir buluş gerçekleştiğinde buluşu yapan, buluşunu yazılı olarak ve geciktirmeksizin Üniversiteye bildirmekle yükümlüdür.

(2) Patent başvurusu yapılmışsa yükseköğretim kurumuna başvuru yapıldığına dair bildirim yapılır. Bu bildirim, Buluş Bildirim Formu ve Gizlilik Sözleşmesi'nin doldurulması ve bu formların gerekli tüm eklerinin bir dosya olarak hazırlanması ve ayrıca tüm bunların TTO'ya teslim edilmesi ile yapılır. Buluşun birden çok kişi tarafından gerçekleştirilmesi halinde, kişiler, bildirimini BBF'ye uygun olarak ve tek bir dosya halinde yaparlar.

(3) TTO, kendisine ulaşan bildirim bildirim tarihini, bildirimde bulunan kişi veya kişilere yazılı olarak bildirir.

(4) FSHK, toplantı gündemindeki FSH ile ilgili konuları görüşerek patent başvurusu yapılacak olan buluşlara karar verir. Bu kararlara göre TTO, patent başvurusu yapılacak olan buluşlar için Patent Vekili Firma ile patent başvurusu yapılması için gerekli çalışmaları başlatır.

(5) Sınai haklar kapsamındaki diğer ürünler (marka, faydalı model, ticari sır, endüstriyel tasarım) için de her ürününün kendine özgü yapısına uygun olarak, aynı kurallar uygulanır.

Üniversitenin Buluşa İlişkin Hakları

Madde 10 – (1) Aksi Üniversite tarafından bildirilmedikçe veya BBF doldurulmasına karşılık süresi içinde bir bildirimde bulunmaması durumu hariç, Üniversitedeki Buluş Sahibi veya Sahipleri tarafından yapılan buluşlar üzerindeki maddi haklar, Üniversiteye aittir.

(2) Patent veya Faydalı Model başvurularının Üniversite adına yapılması, belgelerinin Üniversite adına alınması veya Üniversite lehine ticari sır olarak saklanması Üniversitenin yasal hakları olarak kabul edilir.

(3) FSHK, bildirilen buluşun başvurusunun Üniversite adına yapılıp yapılmayacağına ilişkin önerisini Üniversite Yönetim Kuruluna sunar. Buluş başvurusunun yapılıp yapılmayacağına Üniversite Yönetim Kurulularar verir.

(4) Üniversite buluşun değerlendirme ve ön araştırması neticesinde patentlenebilirlik kriterlerini taşınamaması durumunda, başvuru yapmama ve buluşun serbest buluş olarak Buluş Sahibinin tasarrufuna bırakma hakkına sahiptir.

(5) Hak sahipliği konusundaki itirazlar Mütevelli Heyetince değerlendirilerek karara bağlanır.

Fikri Hak Sözleşmeleri

Madde 11- (1) Üniversite patentlenebilirlik kriterlerini taşıyan başvurulara ilişkin, buluş sahibi ile “OSTİM Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi ve Buluş Sahibi Arasında Patentleme ve Patenti Ticarileştirme Sözleşmesi” imzalar.

Harici Sponsorluk ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlar

Madde 12 – (1) 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 122'nci maddesinin 1'inci fıkrası gereğince; Kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde ortaya çıkan buluşların, destek sağlayan kamu kurumuna yönetmeliğe uygun olarak bildirilmesi zorunludur.

(2) Bu bildirim yapıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde proje desteğinden faydalanan kişi, buluş konusu üzerinde hak sahipliği talep edip etmediği konusundaki tercihini kamu kurumuna yazılı olarak bildirir. Proje desteğinden faydalanan kişi bu süre içinde hak sahipliği talep etmezse veya hak sahipliğine ilişkin tercihini yazılı olarak yapmazsa destek sağlayan kamu kurumu veya kuruluşu buluş için hak sahipliğini alabilir.

(3) Proje desteğinden faydalanan kişi, hak sahipliğine ilişkin süreç tamamlanana kadar, buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkileyecek nitelikte açıklamalarda bulunamaz.

Ticarileştirme

Madde 13 – (1) Lisans ve Devir: Üniversite, kamu yararına ve kullanımına yönelik fikir ürünlerinin ticari gelişimini teşvik eder. Üniversite bir veya birden fazla işletmeye söz konusu fikir ürünlerinin daha fazla geliştirilmesi, kullanılması için lisans verebilir veya satışı için devir sözleşmesi yapabilir.

(2) Gelirlerin Paylaşımı: Üniversite'nin hak sahibi olduğu fikri ve sınai haklara ilişkin olarak yapılan ticarileştirme, projelendirme, know-how transferi gibi faaliyetler sonucunda elde edilen gelirin buluş sahibine aktarılacak tutarı, Sınai Mülkiyet Kanunu, Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara Ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik ile ilgili mevzuattaki sınırlardan daha düşük veya yüksek olmamak kaydıyla FSHK'nın önerisi, Rektörlük makamının teklifi, Üniversite Yönetim Kurulunun uygun görüşü üzerine Mütevelli Heyet tarafından karar verilir.

Gizlilik

Madde 14 – (1) Üniversite öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer çalışanlar, hizmet buluşu serbest buluş niteliği kazanmamış ise buluşu gizli tutmakla yükümlüdür. Buluşun TTO'ya bildirim sırasında Gizlilik Sözleşmesi imzalanır. Buluştan haberi olan ilgili kişiler de buluşu başkalarına açıklayamaz ve buluş konusundan yararlanamaz.

(2) Fikri ve Sınai Haklar kapsamındaki diğer fikir ürünleri için de, her fikir ürününün kendine özgü yapısına uygun olarak, benzer kurallar uygulanır.

Üniversite Haklarından Feragat

Madde 15 – (1) Üniversite, bildiri yapılan fikir ürününün Üniversite lehine korunmamasına karar vermesi durumunda, fikir ürünü sahipleri lehine feragat eder.

Yürürlük

Madde 16 – (1) Üniversite Senatosu tarafından kabul edilen yönerge Mütevelli Heyetinin onayladığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17 – (1) Bu yönerge OSTİM Teknik Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

Yönergenin Kabul Edildiği Senato Toplantısının	
Tarihi	Sayısı
19/04/2021	48/2